

ข้อกำหนดและเงื่อนไขในการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์

1. แหล่งที่มาของสัตว์

1.1 ในการเลือกใช้นิตพันธุ์ สายพันธุ์ และเทคนิคในการขยายพันธุ์ให้เป็นไปตามหลักการของเกษตรอินทรีย์ โดยคำนึงถึง

1.1.1 ความสามารถในการปรับตัวของสัตว์ในสภาพแวดล้อมการผลิต

1.1.2 ความสามารถในการอยู่รอดและความต้านทานโรค โดยการเลือกชนิดพันธุ์สัตว์ที่มีลักษณะทางพันธุกรรมที่ทนทานต่อโรค เช่น โรคไข้เห็บในโค เป็นต้น

1.2 สัตว์ที่ใช้ในการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ต้อง

1.2.1 เกิดในฟาร์มที่มีการจัดการตามระบบเกษตรอินทรีย์

1.2.2 เกิดจากพ่อแม่พันธุ์ที่มีการจัดการตามระบบเกษตรอินทรีย์

1.3 หากจัดหาสัตว์ที่มีลักษณะตามข้อ 1.2 ไม่ได้ หน่วยรับรองระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์สามารถอนุญาตให้มีการใช้สัตว์จากฟาร์มปศุสัตว์ทั่วไปได้ ในกรณีต่อไปนี้

1.3.1 เพื่อขยายการผลิตหรือมีการเปลี่ยนแปลงการใช้พันธุ์สัตว์ในการผลิตที่ตอบสนองความต้องการของตลาดหรือเป็นสัตว์สายพันธุ์ใหม่ที่มีการปรับปรุงพันธุ์ขึ้นมาด้วยวิธีธรรมชาติ

1.3.2 เพื่อสร้างฝูงสัตว์ใหม่ในกรณีที่มีอัตราการตายในฝูงสูงมาก

1.3.3 สัตว์เพศผู้ที่นำมาใช้เป็นพ่อพันธุ์

1.3.4 หน่วยรับรองระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์สามารถกำหนดเงื่อนไขพิเศษในกรณีที่อนุญาตให้ใช้สัตว์จากฟาร์มที่ไม่ได้จัดการตามระบบเกษตรอินทรีย์ โดยสัตว์ที่จะนำเข้าฟาร์มควรมีอายุน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น หลังหย่านม เป็นต้น

1.4 ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของสัตว์ตามข้อ 1.3 จะรับรองเป็นปศุสัตว์อินทรีย์ได้จะต้องมีระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตตามข้อ 2.3

2. การปรับเปลี่ยนระบบการผลิตให้เป็นระบบปศุสัตว์อินทรีย์

2.1 การปรับเปลี่ยนพื้นที่เพื่อใช้ในระบบเกษตรอินทรีย์ทั้งการปลูกพืชและพืชอาหารสัตว์ จะต้องดำเนินการตามที่กำหนดในมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เล่ม 1: การผลิตแปรรูป แสดงฉลาก และจำหน่ายเกษตรอินทรีย์

2.2 ฟาร์มหรือพื้นที่การผลิตใดๆ ที่ได้รับการรับรองเป็นเกษตรอินทรีย์เมื่อมีการนำสัตว์จากฟาร์มที่ไม่ได้รับการรับรองปศุสัตว์อินทรีย์มาใช้ในการผลิตผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ที่จะวางขายเป็นสินค้าปศุสัตว์อินทรีย์ได้สัตว์เหล่านี้จะต้องมีการจัดการตามมาตรฐานนี้

2.2.1 ในกรณีสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมให้นำเข้าลูกสัตว์ทันทีที่หย่านมในกรณีสัตว์ปีก ตั้งแต่ออกจากไข่หรืออายุไม่เกิน 3 วัน

2.2.2 เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 4 เดือน (สำหรับเนื้อสุกรอินทรีย์)

2.3 หน่วยรับรองระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์สามารถกำหนดระยะเวลาและวิธีการที่แตกต่างจากข้อ 2.1 สำหรับพื้นที่ และ/หรือข้อ 2.2 ในการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตทั่วไปเป็นปศุสัตว์อินทรีย์

3. อาหารสัตว์

3.1 อาหารที่ใช้ในการเลี้ยงสัตว์จะต้องใช้วัตถุดิบที่ผลิตตาม มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เล่ม 1: การผลิตแปรรูป แสดงฉลาก และจำหน่ายเกษตรอินทรีย์

3.2 ในระยะเริ่มดำเนินการปรับเปลี่ยน อาหารสัตว์ที่ใช้จะต้องมีวัตถุดิบที่ผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ในปริมาณไม่ต่ำกว่า 70% ของน้ำหนักแห้งสำหรับสูตรอาหารสัตว์เคี้ยวเอื้อง และ 65% ของน้ำหนักแห้งสำหรับสูตรอาหารสัตว์กระเพาะเดียว

3.3 หากผู้ผลิตสามารถแสดงรายละเอียดที่บ่งชี้ว่า ไม่สามารถจัดหาวัตถุดิบอาหารสัตว์ตามที่กำหนดได้เนื่องจากเหตุผลวิสัยใดๆ ก็ตาม กรณีนี้หน่วยรับรองระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์สามารถกำหนดปริมาณสูงสุดและคุณลักษณะของวัตถุดิบที่อนุญาตให้ใช้ทดแทนได้ รวมทั้งอนุญาตให้ใช้ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยแหล่งที่มาของวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ใช้ทดแทนนี้ ต้องไม่ใช่วัตถุดิบและหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรม

3.4 สูตรอาหารที่ใช้ควรคำนึงถึง

3.4.1 ความต้องการของลูกสัตว์ตามธรรมชาติ เช่น นมแม่เหลือง

3.4.2 สัตว์กินพืชจะต้องได้รับอาหารหยาบในรูปสด แห้ง หรือหมักก็ได้ในปริมาณที่เพียงพอในรูปของน้ำหนักร่างกาย

3.4.3 ความต้องการอาหารประเภทหญ้าพืชในช่วงการเลี้ยงขุนของสัตว์ปีก

3.4.4 ความต้องการอาหารหยาบประเภทสด แห้ง หรือหมัก สำหรับสัตว์ปีกและสุกร

3.4.5 ในการเลี้ยงสัตว์เคี้ยวเอื้อง ห้ามให้อาหารหมักเพียงอย่างเดียวตลอดระยะเวลาการเลี้ยง

3.5 มีน้ำสะอาดให้สัตว์กินอย่างเพียงพอ

3.6 วัตถุประสงค์อาหารสัตว์ วัตถุประสงค์ในอาหารสัตว์ และสารช่วยกรรมวิธีการผลิตต้องเป็นไปตามหลักการดังนี้

3.6.1 เป็นวัตถุประสงค์หรือเป็นสารที่อนุญาตให้ใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ และไม่ขัดกับหลักการของเกษตรอินทรีย์

3.6.2 เป็นวัตถุประสงค์หรือเป็นสารที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต สุขภาพ และสวัสดิภาพของสัตว์

3.6.3 เป็นวัตถุประสงค์หรือเป็นสารที่จำเป็นสำหรับความต้องการทางสรีรวิทยาและพฤติกรรมของสัตว์แต่ละชนิด ซึ่งมีต้นกำเนิดจากพืช แร่ธาตุธรรมชาติ หรือสัตว์

3.7 วัตถุประสงค์อาหารสัตว์อื่นๆ (นอกเหนือจากที่กำหนดในข้อ 3.6) ที่อนุญาตให้ใช้ได้ต้องมีข้อกำหนดเฉพาะดังนี้

3.7.1 วัตถุประสงค์อาหารสัตว์ที่มีแหล่งกำเนิดจากพืชที่ไม่ได้ผลิตจากระบบการผลิตพืชอินทรีย์ สามารถใช้ได้ตามที่กำหนดในข้อ 3.2 และ 3.3 และจะต้องไม่ผ่านกระบวนการทางเคมีใดๆ

3.7.2 วัตถุประสงค์อาหารสัตว์ที่ใช้เป็นแหล่งแร่ธาตุวิตามินหรือสารตั้งต้นของวิตามินในสูตรอาหาร (provitamin) ต้องมีแหล่งกำเนิดจากธรรมชาติ ในกรณีขาดแคลนหรือเหตุผลวิสัย สามารถใช้สารสังเคราะห์แทนได้ แต่จะต้องมีรายละเอียดของแหล่งที่มาและกระบวนการผลิตที่ชัดเจน

3.7.3 ห้ามใช้สารประกอบไนโตรเจนสังเคราะห์ หรือสารประกอบ non-protein nitrogen

3.7.4 ห้ามใช้วัตถุบิอาหารสัตว์ที่มาจากผลพลอยได้จากสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ยกเว้น นม

3.8 ลักษณะพิเศษสำหรับวัตถุดิบที่เติมในอาหารสัตว์ และสารช่วยกรรมวิธีการผลิต (additive and processing aids) อื่นๆ (นอกเหนือจากที่กำหนดในข้อ 3.6) ที่อนุญาตให้ใช้ได้

3.8.1 สารที่ช่วยในการอัดเม็ด (binder) สารที่ช่วยไม่ให้เป็นก้อน (anti-caking agents) สารที่ช่วยให้แตกตัว (emulsifiers) สารที่ช่วยให้งดตัว (stabilizers) สารที่ช่วยให้ข้น (thickeners) สารที่ช่วยลดการตึงผิว (surfactants) และสารที่ช่วยให้เกิดการรวมตัว (coagulants) ที่มาจากธรรมชาติ

3.8.2 สารกันเหิน สารปรุงแต่ง สี กลิ่น รส ที่มาจากธรรมชาติ

3.8.3 สารถนอมอาหารที่มาจากกรดธรรมชาติ

3.8.4 สารเสริมชีวนะ (probiotics) เอนไซม์ และจุลินทรีย์

3.8.5 ห้ามใช้ยาปฏิชีวนะ ยากันบิต ยาแผนปัจจุบัน สารเร่งการเจริญเติบโต หรือสารอื่นใดในอาหารสัตว์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการเร่งการเจริญเติบโตหรือเพิ่มผลผลิต

3.8.6 สารเสริมในหญ้าหมักและสารช่วยกรรมวิธีการผลิต ต้องไม่เป็นสารที่ได้มาจากสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรม สารที่อนุญาตให้ใช้ ได้แก่ เกลือทะเล เกลือสินเธาว์ เอนไซม์ ยีสต์ หางนม น้ำตาลหรือผลพลอยได้จากน้ำตาล (เช่น กากน้ำตาล เป็นต้น) น้ำผึ้ง

3.8.7 แบคทีเรียที่ผลิตกรดแลคติก อะซิติก โพรพิก และโพรปิโอนิก (propionic) หรือกรดธรรมชาติอื่นๆ สามารถใช้ได้ในกรณีที่สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการหมัก และได้รับการรับรองจากหน่วยรับรองการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์

4. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์

4.1 การป้องกันโรคสัตว์ ต้องเป็นไปตามหลักการดังนี้

4.1.1 เลือกใช้พันธุ์สัตว์หรือสายพันธุ์ที่เหมาะสม ตามที่ระบุในข้อ 1.1

4.1.2 มีการจัดการที่เหมาะสมตามความต้องการของสัตว์แต่ละชนิด เพื่อส่งเสริมให้สัตว์มี สุขอนามัยดี แข็งแรง มีความต้านทานต่อโรคและป้องกันการติดเชื้อ

4.1.3 มีการใช้อาหารอินทรีย์ที่มีคุณภาพร่วมกับการออกกำลังกาย และการปล่อยสัตว์ทะเลเลี้ยง และ/หรือให้สัตว์มีโอกาสสัมผัสกับสภาพภายนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมภูมิคุ้มกันโรคตามธรรมชาติ

4.1.4 เลี้ยงสัตว์ตามจำนวนที่เหมาะสมกับพื้นที่โรงเรียน ไม่ให้อัดหรือส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสัตว์

4.2 ในกรณีที่ใช้มาตรการการป้องกันโรคตามข้อ 4.1 แล้ว สัตว์เกิดเจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บต้องให้การรักษาโดยทันที ถ้าจำเป็นให้แยกสัตว์ป่วยออกจากฝูงและจัดให้อยู่ในโรงเรียนที่เหมาะสม แม้ว่าผลการรักษาจะทำให้สัตว์ต้องพ้นจากสถานะของการเป็นปลุสัตว์อินทรีย์ก็ตาม

4.3 การรักษาโรค จะต้องเป็นไปตามหลักการดังนี้

4.3.1 ในพื้นที่ที่เกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่าเกิดโรคระบาด หรือมีปัญหาสุขภาพที่การจัดการหรือยาที่อนุญาตให้ใช้ไม่สามารถควบคุมหรือรักษาโรคได้ รวมทั้งในกรณีที่ต้องปฏิบัติตามกฎแล้ว อนุญาตให้ใช้วัคซีน ยาถ่ายพยาธิ หรือยารักษาโรคอื่นๆ ได้ตามความจำเป็นและมีระยะเวลาหยุดยาที่ชัดเจน

4.3.2 สามารถใช้พืชสมุนไพรหรือยาแผนโบราณที่เหมาะสมกับสภาพและชนิดสัตว์

4.3.3 หากการรักษาตามข้อ 4.3.1 ไม่ได้ผลให้ใช้ยาแผนปัจจุบันหรือยาปฏิชีวนะได้ภายใต้การดูแลของสัตวแพทย์ ระยะเวลาหยุดให้ยาจะต้องเพิ่มเป็นสองเท่าของที่ระบุในเอกสารกำกับยา กรณีที่ไม่ได้ระบุไว้ให้มีระยะเวลาการหยุดให้ยาอย่างน้อย 48 ชั่วโมง

4.4 ห้ามใช้ยาแผนปัจจุบัน เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันโรค

4.5 การรักษาด้วยฮอร์โมน ต้องอยู่ภายใต้การดูแลของสัตวแพทย์

4.6 ห้ามใช้สารเร่งการเจริญเติบโตหรือสารอื่นใดที่มีผลในการกระตุ้นการเจริญเติบโตหรือเพิ่มผลผลิต

5. การจัดการฟาร์ม

5.1 มีการดูแลและการจัดการเลี้ยงดูสัตว์อย่างเอาใจใส่

5.2 การขยายพันธุ์ให้เป็นไปตามหลักการ ดังนี้

5.2.1 เลือกใช้พันธุ์สัตว์หรือสายพันธุ์ที่เหมาะสมตามที่ระบุในข้อ 1.1

5.2.2 ใช้วิธีการผสมพันธุ์ตามธรรมชาติ หากมีความจำเป็นให้ใช้วิธีการผสมเทียมได้

5.2.3 ห้ามใช้วิธีการย้ายฝากตัวอ่อนและฮอร์โมนในการขยายพันธุ์

5.2.4 ห้ามใช้วิธีทางพันธุวิศวกรรมในการดัดแปรพันธุกรรม

5.3 ไม่อนุญาตให้มีการผ่าตัดและการจัดการบางอย่างกับสัตว์ในระบบปศุสัตว์อินทรีย์ ยกเว้นการรัดหางแกะตัดเขี้ยว และตอนสัตว์

5.4 สภาพแวดล้อมและโรงเรือนต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับพฤติกรรมของสัตว์ ดังนี้

5.4.1 มีพื้นที่เพียงพอให้สัตว์ได้แสดงพฤติกรรมตามธรรมชาติของสัตว์อย่างอิสระ

5.4.2 ควรเลี้ยงปล่อยรวมกันตามความเหมาะสมของชนิดและประเภทของสัตว์

5.4.3 มีการป้องกันการเกิดพฤติกรรมผิดปกติ บาดเจ็บ และโรค

5.4.4 เตรียมความพร้อมในกรณีเกิดอุบัติเหตุหรือภาวะฉุกเฉิน เช่น ไฟไหม้

6. โรงเรือนและการเลี้ยงปล่อย

6.1 โรงเรือนมีลักษณะที่เหมาะสมกับภูมิอากาศ

6.2 สภาพของโรงเรือนเหมาะสมกับสภาพและพฤติกรรมของสัตว์ โดยอาศัยหลักดังนี้

6.2.1 มีความสะดวกสำหรับสัตว์ในการกินน้ำและอาหาร

6.2.2 สามารถกันแดด กันฝน สะอาด มีแสงสว่าง และการระบายอากาศตามธรรมชาติอย่างเพียงพอเพื่อให้สัตว์อยู่สบาย

6.3 บางครั้งอาจจำเป็นต้องให้สัตว์อยู่ภายในโรงเรือนเพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพของสัตว์ หรือเพื่อป้องกันการทำลายแหล่งน้ำ สิ่งแวดล้อม พืช และความอุดมสมบูรณ์ของดิน

6.4 ขนาดของพื้นที่ในโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ควรคำนึงถึง

6.4.1 เพื่อให้เกิดความสบายต่อสัตว์ตามสภาพ ชนิด และอายุของสัตว์

6.4.2 เหมาะสมกับขนาดของฝูงและเพศของสัตว์

6.4.3 มีพื้นที่เพียงพอให้สัตว์เคลื่อนไหวตามธรรมชาติ

6.5 การเลี้ยงแบบปล่อยในพื้นที่เปิดจะต้องมีที่กันแดดและฝน หรือป้องกันความแปรปรวนของภูมิอากาศอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

6.6 ในการปล่อยสัตว์ทะเลเลี้ยงพันธุ์ธรรมชาติหรือแปลงหญ้าควรพิจารณาให้มีจำนวนที่เหมาะสมและไม่เกิดความเสียหายต่อความอุดมสมบูรณ์ของดินและแปลงหญ้า

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

6.7 จะต้องมีส่วนที่ภายนอกโรงเรียนสำหรับให้สัตว์ออกกำลังกายตามธรรมชาติ อาจมีข่อยกเว้นในกรณีของพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ หรือสัตว์ในระยะขุน

6.8 พื้นโรงเรียนจะต้องเรียบ ไม่ลื่น ปลอดภัยสำหรับสัตว์

6.9 มีพื้นที่แห้ง สบาย สะอาด สำหรับให้สัตว์พักผ่อนที่เหมาะสมกับขนาดของสัตว์ และเป็นสิ่งก่อสร้างที่แข็งแรง วัสดุรองพื้นที่ใช้ต้องเพียงพอและสะอาด

6.10 ห้ามใช้คอกขังเดี่ยวหรือการผูกยืนโรงสำหรับโรงเรียนลูกโค ยกเว้นได้รับอนุญาตจากหน่วยรับรองระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์

สัตว์ปีก

6.11 ต้องเลี้ยงแบบปล่อยตามธรรมชาติ ห้ามการใช้กรงตับ และมีพื้นที่ภายนอกเพียงพอสำหรับการออกกำลังกายของสัตว์

6.12 สำหรับเปิดหรือสัตว์ปีกที่มีพฤติกรรมชอบน้ำจะต้องมีแหล่งน้ำไว้ให้อย่างเพียงพอ

6.13 โรงเรียนสัตว์ปีกจะต้องมีพื้นที่แห้งที่คลุมด้วยวัสดุรองพื้นอาจเป็นฟาง ขี้เลื่อย ทรายหรือหญ้าและมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการวางไข่ รังนอนมีขนาดและการจัดวางเหมาะสมกับชนิดและพฤติกรรมของสัตว์

6.14 ห้ามใช้แสงไฟทดแทนแสงธรรมชาติเพื่อเร่งผลผลิต

7. การจัดการของเสีย

การจัดการของเสียในบริเวณที่ใช้เลี้ยงสัตว์จะต้องมีหลักการ ดังนี้

7.1 ไม่ทำลายทรัพยากรดินและน้ำ

7.2 ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของไนเตรตและแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดโรคในดิน และน้ำ

7.3 ก่อให้เกิดการหมุนเวียนของธาตุอาหารที่เหมาะสม

7.4 หลีกเลี่ยงการเผาทำลายของเสียและกิจกรรมอื่นที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

7.5 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ในพื้นที่แปลงหญ้าหรือเกษตรกรรมจะต้องอยู่ในปริมาณที่เหมาะสม ไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพของน้ำใต้ดินและน้ำผิวดิน

8. การเลี้ยงผึ้งและผลิตภัณฑ์จากผึ้ง

8.1 หลักการทั่วไป

8.1.1 การเลี้ยงผึ้งเป็นกิจกรรมที่สำคัญเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์จากผึ้ง และช่วยในการผสมเกสรพืชที่มีผลช่วยส่งเสริมสิ่งแวดล้อม การเกษตร และการป่าไม้

8.1.2 การจัดการและกิจกรรมใดๆ ในการเลี้ยงผึ้งจะต้องสอดคล้องกับหลักการของเกษตรอินทรีย์และการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มผึ้ง มกอช. 8200-2546

8.1.3 บริเวณที่ใช้ในการเลี้ยงผึ้งต้องมีแหล่งน้ำ และแหล่งอาหารเพียงพอ

8.1.4 แหล่งอาหารของผึ้งต้องผลิตตามระบบเกษตรอินทรีย์หรือพืชธรรมชาติ

8.1.5 เน้นการป้องกันศัตรูและโรค โดยเลือกพันธุ์ผึ้งที่มีความต้านทานศัตรูและโรค มีการจัดการที่ดีมีความสมดุลของอาหาร และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

8.1.6 รังผึ้งจะต้องประกอบด้วยสารธรรมชาติ ไม่เป็นอันตรายหรือสร้างมลภาวะให้สิ่งแวดล้อมหรือผลิตภัณฑ์จากผึ้ง

8.1.7 เมื่อนำผึ้งไปปล่อยในพื้นที่ป่าจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและผลกระทบต่อประชากรแมลงประจำถิ่น

8.2 การวางรังผึ้งควรวางในพื้นที่ที่ได้รับการรับรองเป็นพื้นที่เกษตรอินทรีย์ หรือมีพื้นที่หาอาหารของผึ้งที่ปลอดภัยจากการใช้สารเคมีที่เป็นพิษโดยไม่มีความเสี่ยงของพืชดัดแปรพันธุกรรม

8.3 อาหารเลี้ยงผึ้ง

8.3.1 ไม่ควรเก็บน้ำผึ้งออกจากรังผึ้งจนหมด ควรเหลือไว้ให้เพียงพอสำหรับผึ้งรังนั้นที่จะดำรงความแข็งแรงอยู่ได้

8.3.2 ในกรณีที่มีการขาดแคลนอาหารตามธรรมชาติหรือสภาพภูมิอากาศไม่อำนวยควรใช้น้ำผึ้งที่ได้จากการเลี้ยงผึ้งอินทรีย์มาใช้เป็นอาหารผึ้ง อย่างไรก็ตามหน่วยรับรองระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์สามารถอนุญาตให้ใช้น้ำผึ้งหรือน้ำตาลที่ไม่ได้ผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ในระยะเวลาที่จำกัดได้

8.4 การปรับเปลี่ยนระบบการผลิตทั่วไปเป็นระบบอินทรีย์

8.4.1 ผลิตภัณฑ์จากผึ้งจะสามารถจำหน่ายเป็น "ผลิตภัณฑ์ผึ้งอินทรีย์" เมื่อมีการจัดการตามมาตรฐานอินทรีย์แล้วเป็นเวลา 1 ปี ในระหว่างการปรับเปลี่ยนนี้ รวงผึ้งที่ใช้จะถูกทดแทนด้วยแผ่นไขผึ้งที่ได้จากการผลิตแบบอินทรีย์ ในกรณีที่ไม่สามารถทดแทนได้ในเวลา 1 ปีนั้นจะต้องยืดเวลาการปรับเปลี่ยนออกไปในกรณีที่ไม่มีแผ่นไขผึ้งที่ได้จากระบบอินทรีย์ หน่วยรับรองสามารถอนุญาตให้ใช้แผ่นไขผึ้งที่ได้จากพื้นที่ที่ไม่มีการใช้สารต้องห้าม

8.4.2 หากไม่มีการใช้สารต้องห้ามใดๆ ในรังผึ้งมาก่อน ไม่จำเป็นต้องมีการทดแทนรวงผึ้งดังในข้อ 8.4.1

8.5 แหล่งที่มาของผึ้ง

8.5.1 รังผึ้ง (honey bee colonies) สามารถปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบอินทรีย์ได้ ควรนำผึ้งที่มาจากการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์มาใช้

8.5.2 ในการเลือกพันธุ์ผึ้งที่จะใช้ในการเลี้ยงผึ้งอินทรีย์จะต้องคำนึงถึงความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ความอยู่รอด ความเหมาะสมกับการผลิตผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด ตลอดจนความต้านทานต่อศัตรูและโรคของผึ้งด้วย

8.6 การจัดการด้านสุขภาพ

8.6.1 เน้นการป้องกันโรคและศัตรูด้วยการเลือกใช้พันธุ์และการจัดการรังผึ้งที่เหมาะสม ให้ปฏิบัติดังนี้

8.6.1.1 ต้องมีการป้องกัน ควบคุมกำจัด และการเฝ้าระวังโรคและศัตรูผึ้งอย่างมี ประสิทธิภาพ มีการทำลายเชื้อโรค การป้องกันการสะสมของเชื้อโรคในฟาร์มผึ้ง และสามารถควบคุมโรคให้สงบโดยเร็ว

8.6.1.2 หากมีโรคระบาดตามกฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับที่ 21 (พ.ศ. 2528) ออกตาม พ.ร.บ. โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 โดยเฉพาะโรค American foulbrood ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรหรือเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์โดยเร็ว

8.6.1.3 การบำบัดโรคและควบคุมศัตรูผึ้งต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของกรมส่งเสริมการเกษตรหรือกรมปศุสัตว์

8.6.1.4 การใช้ยาสำหรับผึ้งต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมข้อกำหนดการควบคุมการใช้ยาสำหรับสัตว์ มาตรฐานเลขที่ มอก. 7001-2540

8.6.2 ในการควบคุมศัตรูและโรคผึ้ง สามารถใช้กรดแลคติก กรดออกซาลิก กรดอะซิติก กรดฟอร์มิกกำมะถัน น้ำมันอีเทอร์ธรรมชาติ (เมนทอล ยูคาลิปตัส การบูร เป็นต้น) แบคทีเรีย *Bacillus thuringiensis* ใช้น้ำหรือเปลวไฟ

8.6.3 เมื่อการป้องกันไม่สำเร็จ สามารถใช้ยาสัตว์และผลิตภัณฑ์ยาสัตว์ เน้นการรักษาด้วยสมุนไพรและยาแผนโบราณ

8.6.4 หากใช้สารเคมีสังเคราะห์ ห้ามจำหน่ายเป็น "ผลิตภัณฑ์ผึ้งอินทรีย์" รังผึ้งที่ผ่านการรักษาแบบนี้จะต้องแยกออกไว้เป็นสัดส่วนไม่ปะปน และต้องเข้าสู่กระบวนการปรับเปลี่ยนเป็นเวลา 1 ปี

8.7 การจัดการทั่วไป

8.7.1 รวงผึ้งที่ใช้จะต้องมาจากแผ่นไขผึ้งที่ได้จากการผลิตในระบบที่เหมาะสม

8.7.2 ห้ามทำลายผึ้งในรังผึ้งเพื่อเก็บผลิตภัณฑ์จากผึ้ง

8.7.3 ห้ามการตัดปีกผึ้งนางพญา

8.7.4 ห้ามใช้สารไล่แมลงที่เป็นสารเคมีสังเคราะห์ในขณะเก็บน้ำผึ้ง

8.7.5 ใช้การรมควันให้น้อยที่สุด วัสดุที่ใช้ในการรมควันจะต้องมาจากธรรมชาติ หรือเป็นวัสดุตามมาตรฐานกำหนด

8.7.6 ในขบวนการผลิตและผลิตน้ำผึ้ง ควรควบคุมอุณหภูมิให้ต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้

8.7.7 ผู้ผลิตจะต้องจดบันทึกข้อมูลให้สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน มีแผนที่ที่แสดงพื้นที่ที่ใช้เลี้ยงผึ้งที่ชัดเจนและครอบคลุมรังผึ้งทุกรัง ตามที่หน่วยรับรองระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์กำหนด

9. การจัดเก็บบันทึกข้อมูล

ผู้ผลิตจะต้องมีการจัดเก็บบันทึกข้อมูลที่ครบถ้วนและทันเหตุการณ์ตามที่หน่วยรับรองการผลิตระบบปศุสัตว์อินทรีย์กำหนด